

Porteføljeanalyse 2026

Banebrytende forskning

Innhold

1. Om porteføljeanalysen og tallgrunnlaget	2
2. Status og utvikling av porteføljen	3
2.1 Om porteføljeområdet Banebrytende forskning	3
2.2 Om porteføljen Banebrytende forskning	5
2.3 Porteføljens profil	6
3. Vurdering av måloppnåelse	15
3.1 Mål 1: Flere verdensledende forskningsmiljøer	15
3.2 Mål 2: Grunnleggende forskning som flytter forskningsfronten	15
3.3 Mål 3: Kunnskap, funn og resultater deles og tas i bruk	16
4. Oppsummering og anbefalinger	16

1. Om porteføljeanalysen og tallgrunnlaget

Porteføljeanalysen er utarbeidet av administrasjonen. Den legges frem for porteføljestyrene som et strategisk kunnskapsgrunnlag. Analysen skal ikke vedtas av porteføljestyret.

Denne porteføljeanalysen gjelder Banebrytende forskning. Analysen baserer seg på data registrert t.o.m. 2025, og er gjort på Forskningsrådets totale portefølje av prosjekter innenfor Porteføljestyret for Banebrytende forskning sitt ansvarsområde.

Porteføljen for Banebrytende forskning består av Forskningsrådets portefølje av grunnleggende forskningsprosjekter. I tillegg inngår norske fagmiljøers portefølje av prosjekter finansiert gjennom søyle 1 fremragende forskning i EU-programmene Horisont 2020 og Horisont Europa.¹

Porteføljeanalysen omfatter analyse av dataene, og bildet som framkommer vurderes opp mot målene for porteføljen. Prosjektene i porteføljen kan være finansiert av porteføljestyret selv, av andre styrever i Forskningsrådet eller av EU. Finansiering fra Forskningsrådet vises i statistikken som merket andel av årlig disponibelt budsjett, mens finansiering fra EU visers som merket andel av årlig kontraktsbeløp for norske deltakere.

På grunn av overgangen fra netto til brutto budsjettering i Forskningsrådet i overgangen 2024/25 representerer tallene for 2024 ikke hele aktiviteten i prosjektene som inngår i porteføljen. Tidligere tall for porteføljen frem til og med 2023 og senere tall fra og med 2025 inkluderer tall for 12 måneder og disse vil dermed vise et riktig bilde pr år, mens porteføljen for 2024 kun viser en del av aktiviteten. Nedgangen i 2024 gjenspeiler derfor ikke en tilsvarende nedgang i aktivitetsnivået i Forskningsrådets portefølje.

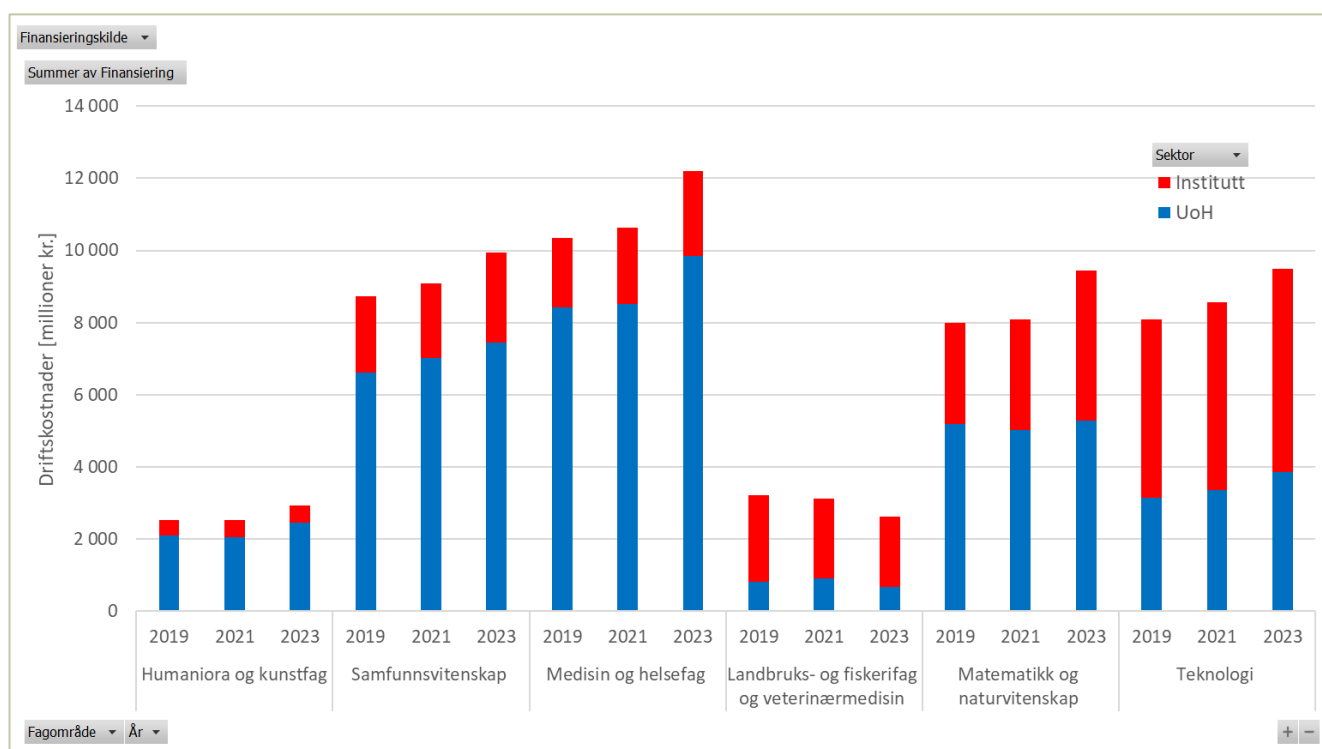
¹ Grunnbevilgninger til instituttsektoren er ikke en del av analysen.

2. Status og utvikling av porteføljen

2.1 Om porteføljeområdet Banebrytende forskning

Figur 1 viser driftskostnader for forskning i UH- og instituttsektoren fordelt på fagområder i perioden 2019-2023 (kilde SSB). Den nasjonale statistikken oppdateres hvert andre år og tall for 2023 er de nyeste tilgjengelige. Fra figuren ser vi at alle fagområder bortsett fra Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin har hatt en økning i driftsutgifter til forskning i denne perioden. Det foreligger ikke egne tall spesifikt for den banebrytende forskningen i den nasjonale statistikken. Merk at tallene ikke er inflasjonsjustert.

Figur 1. Nasjonale tall for driftskostnader i UH- og instituttsektoren fordelt på fagområder 2019-2023. Mill. kroner. (Kilde SSB)

Nasjonale fagevalueringer

Forskningsrådet evaluerer jevnlig norsk forskning og høyere utdanning for å fremme kvalitet, relevans og effektivitet i forskningen. De nasjonale fagevalueringer av biovitenskap (EVALBIOVIT)² og naturvitenskap (EVALNAT)³ ble gjennomført i 2022-2024, mens fagevalueringene av medisin og helsefag (EVALMEDHELSE)⁴, samt matematikk, IKT og

² <https://www.forskningsradet.no/tall-analyse/evalueringer/fag-tema/biovitenskap/>

³ <https://www.forskningsradet.no/tall-analyse/evalueringer/fag-tema/naturvitenskap/>

⁴ <https://www.forskningsradet.no/tall-analyse/evalueringer/fag-tema/medisin-helsefag/>

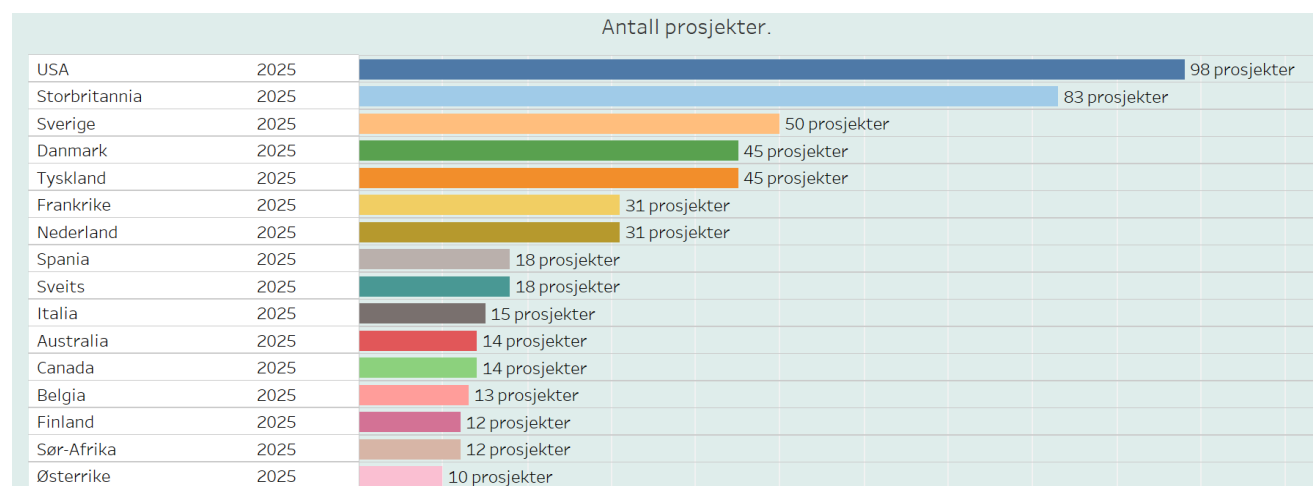

teknologi (EVALMIT)⁵ ble gjennomført i 2023-2025. Med disse fire evalueringene er omtrent 80% av norsk forskning evaluert i perioden 2022-2025. Totalt er 680 forskergrupper (ca. 21.000 forskere) og 174 administrative enheter (fakultet, institutt, avdeling, divisjon etc.) evaluert innenfor sektorene UH, institutt og helseforetak. Hovedevalueringensobjektet i disse evalueringene er de administrative enhetene (i motsetning til tidligere fagevalueringer hvor forskergruppene var hovedevalueringensobjektet). Det er utarbeidet separate evalueringsrapporter for hver enkelt forskergruppe og administrativ enhet. I tillegg er det utarbeidet fire nasjonale rapporter, en for hver evaluering, med overordnede vurderinger og anbefalinger. I underkant av 400 internasjonale, høyt kvalifiserte eksperter har vært involvert og gitt verdifulle anbefalinger sett i et internasjonalt perspektiv både til de evaluerte miljøene, Forskningsrådet og departementene. Hovedkonklusjonen er at det er mange forskningsgrupper i Norge som holder høyt nivå, men det er også forskningsgrupper med utfordringer. Spesielt innenfor faget kjemi er tilstanden totalt sett lite tilfredsstillende, til tross for at det finnes sterke fagmiljøer på delområder.

Nasjonale fagevalueringer av samfunnsfag og humaniora er under oppstart i 2026.

Internasjonale trender

Krigene i Ukraina, Venezuela, Gaza, Libanon og Iran samt et generelt høyere sikkerhetspolitisk spenningsnivå gir utfordringer for den banebrytende forskningen som i sin natur er svært internasjonal. Figur 2 under viser antall prosjekter i 2025 finansiert av Porteføljestyret for Banebrytende forskning som har formell samarbeidsavtale med samarbeidspartnere i utlandet. Figuren viser fordelingen pr. land med 10 eller flere prosjekter som har samarbeid. Vi ser at USA ennå er det landet som flest prosjekter i porteføljen har formelt samarbeid⁶ med.

Figur 2. Antall prosjekter finansiert av Porteføljestyret for Banebrytende forskning som har formell samarbeidsavtale med samarbeidspartnere i de forskjellige land i 2025. (Kilde Forskningsrådet)

Situasjonen for forskningen i USA, med større politisk styring og store kutt i offentlig finansiering av forskning, er utfordrende for mange av prosjektene som inngår i porteføljen, og

⁵ <https://www.forskningsradet.no/tall-analyse/evalueringer/fag-tema/evaluering-matematikk-ikt-teknologi/>

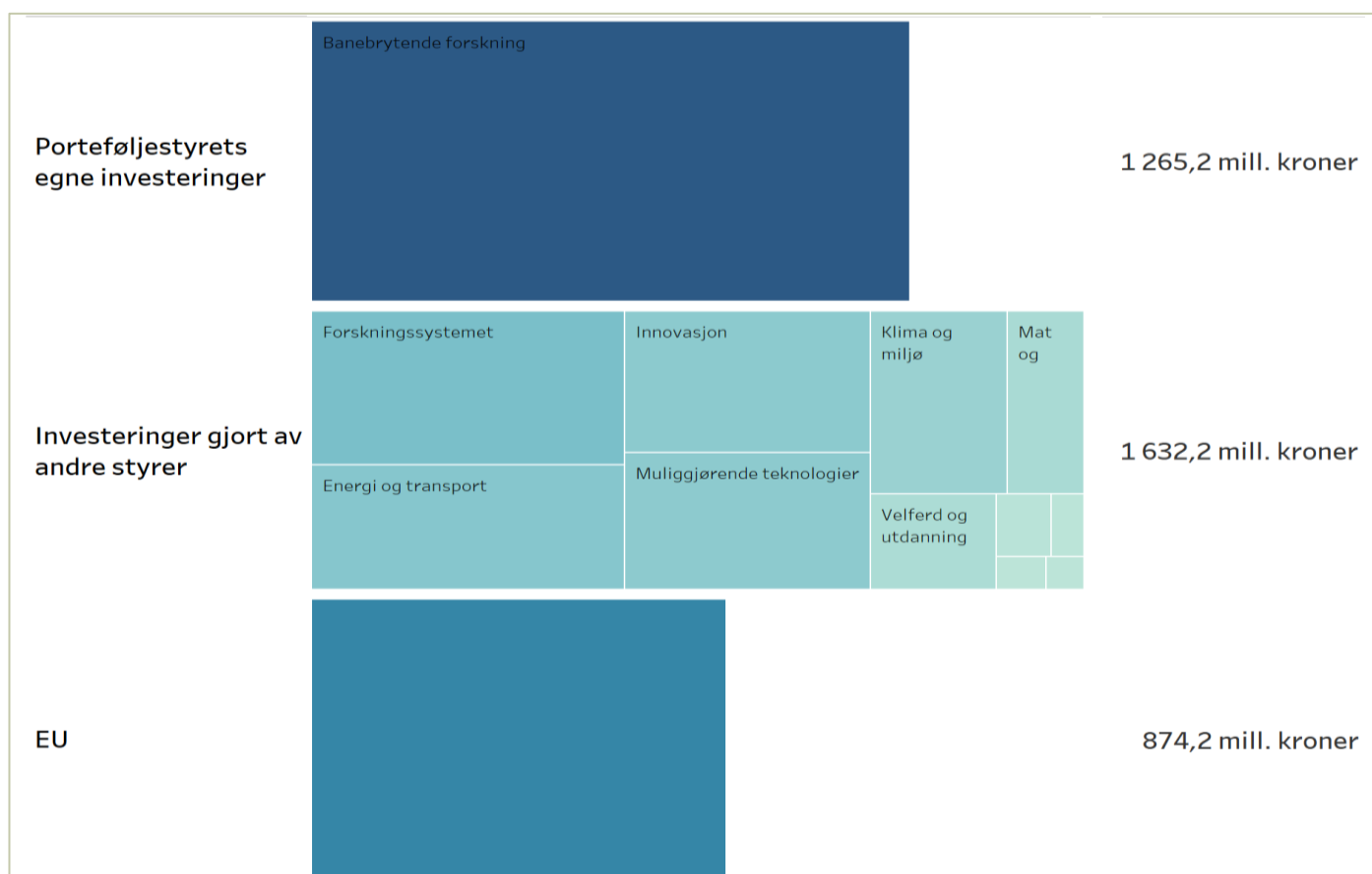
⁶ Med formelt samarbeid menes at det finnes en samarbeidsavtale mellom prosjektansvarlig for prosjektet i Norge og forskningsinstitusjonen i det landet det samarbeides med.

som har samarbeidspartnere i USA. Forskningsrådet har i 2025 iverksatt flere tiltak for å håndtere konsekvensene av endringene i amerikansk forskningspolitikk, og koordinerer sikring av datasett og lagringskapasitet nasjonalt. Forskningsrådet har dialog med andre europeiske land for å dele erfaringer og vurdere eventuelle tiltak som iverksettes internasjonalt, for å sikre datatilgang og lagringskapasitet.

2.2 Om porteføljen Banebrytende forskning

Figur 3 viser det økonomiske omfanget av den totale porteføljen for banebrytende forskning i 2025. Totalt utgjorde porteføljen ca. 3,8 mrd. kroner i 2025. Av dette utgjorde porteføljestyrets egne investeringer ca. 34% (1,265 mrd. kr), andre porteføljestyres investeringer ca. 43% (1,632 mrd. kr), mens omfanget av EU finansierte prosjekter gjennom Horisont 2020 og Horisont Europa utgjorde ca. 23% (0,874 mrd. kr) av totalen. Porteføljestyrets egne investeringer består hovedsakelig av midler bevilget til Forskningsrådet av Kunnskapsdepartementet.

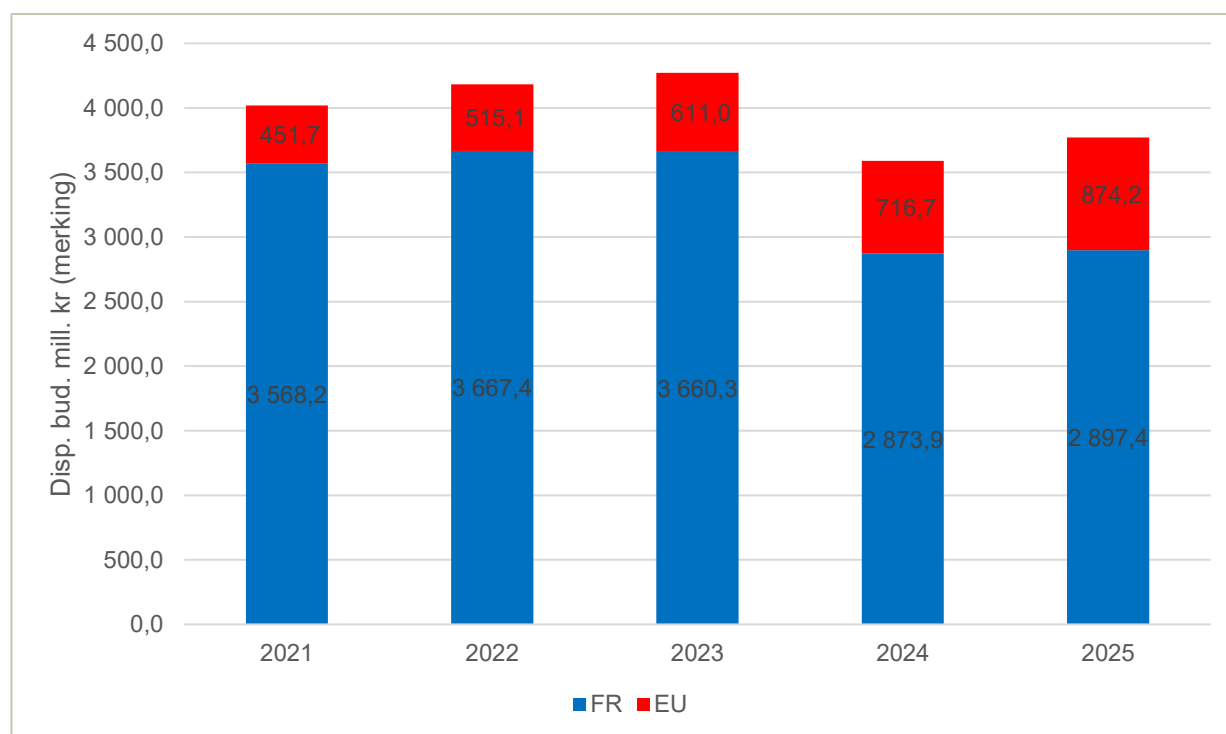

Figur 3. Porteføljen for Banebrytende forskning 2025 fordelt på finansør. (Kilde Forskningsrådet)

2.3 Porteføljens profil

Figur 4 viser utviklingen av den totale porteføljen for banebrytende forskning i perioden 2021-2025.

Figur 4. Økonomisk omfang av porteføljen for Banebrytende forskning fordelt på prosjekter finansiert av Forskningsrådet og EU i perioden 2021-2025. Mill. kroner. (Kilde Forskningsrådet)

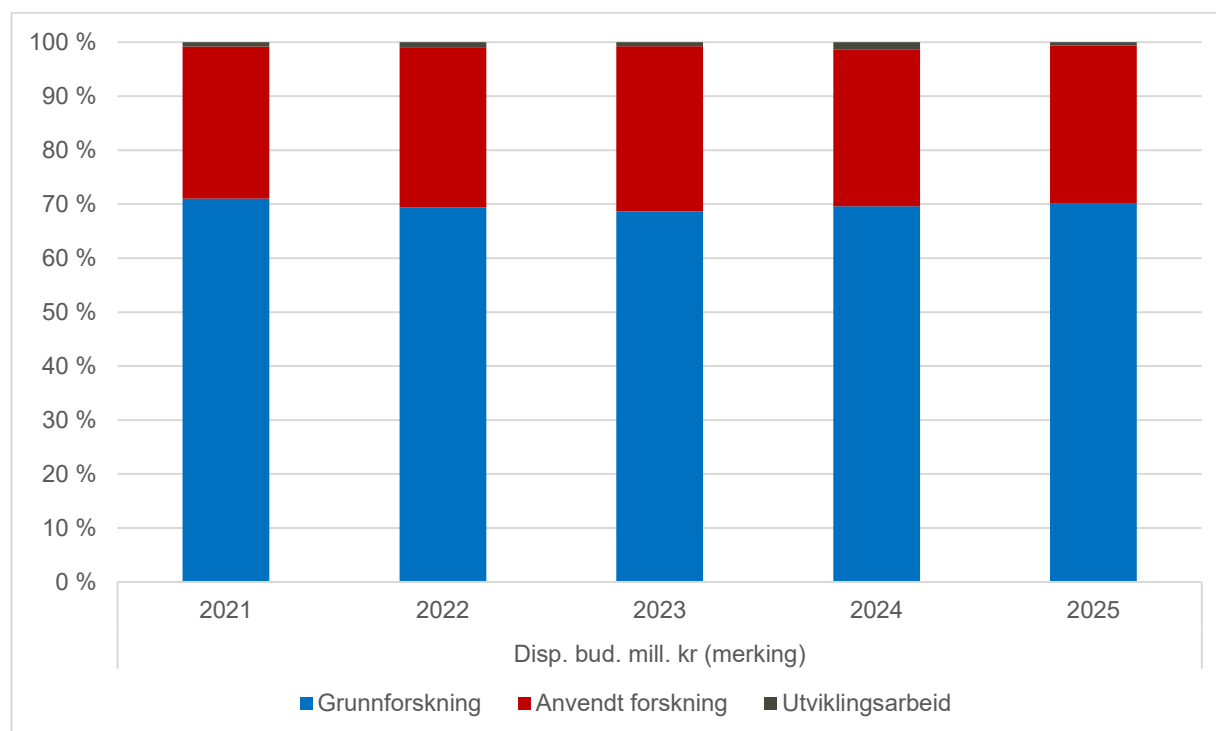
Finansieringen av banebrytende prosjekter finansiert av EU (Horisont 2020 og Horisont Europa) viser en jevn stigning i perioden 2021–2025. Dette gjenspeiler den gode uttellingen norske institusjoner har hatt i disse programmene.

Finansieringen av banebrytende prosjekter finansiert av Forskningsrådet har ikke hatt en tilsvarende utvikling. Tallene for 2024 er lavere enn tidligere tall grunnet overgangen fra netto til brutto budsjettering. Forskningsrådets finansiering i 2025 viser kun en liten økning i forhold til 2024 og er betydelig lavere enn i perioden 2021-2023.

Det er trolig flere og sammensatte årsaker til nedgangen. Prosjekter som ble opprettet som følge av høyere tildelingsnivåer i 2019 og 2020, er delvis avsluttet. Det ble gjort relativt få nye tildelinger i 2023 på grunn av reduserte tildelingsrammer. Dette gir ettervirkninger som vil påvirke 2025 tallene. Tildelingsnivået til UH-sektor har tatt seg betydelig opp i 2024 og ytterligere i 2025, hvor det i realverdi er på et høyere nivå enn i 2022. Utbetalingene til sektoren vil derfor trolig ta seg opp de kommende årene. Nedgangen kan også henge sammen med regnskapstekniske forskjeller mellom UH-institusjoner og Forskningsrådet. Nye måter å utbetale på (faktura vs. forskuddsvis) kan ha gitt utslag, samt at Forskningsrådet i 2025 gikk over fra netto- til bruttobudsjettering.

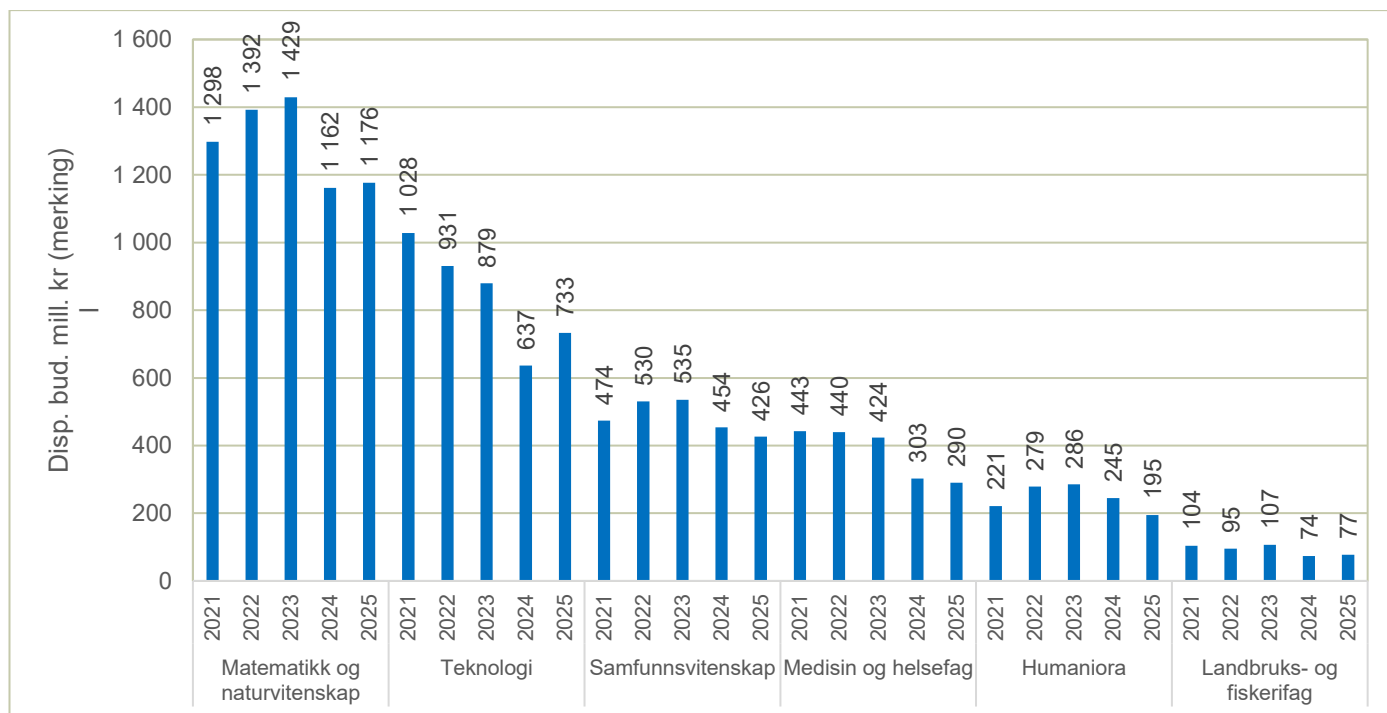

Figur 5 viser den prosentvise fordelingen på forskningsart i den Forskningsråds-finansierte porteføljen for banebrytende forskning i perioden 2021-2025 fordelt på forskningsart. Figuren viser at fordelingen mellom grunnforskning og anvendt forskning er omtrent konstant i perioden selv om det økonomiske omfanget av porteføljen varierer.

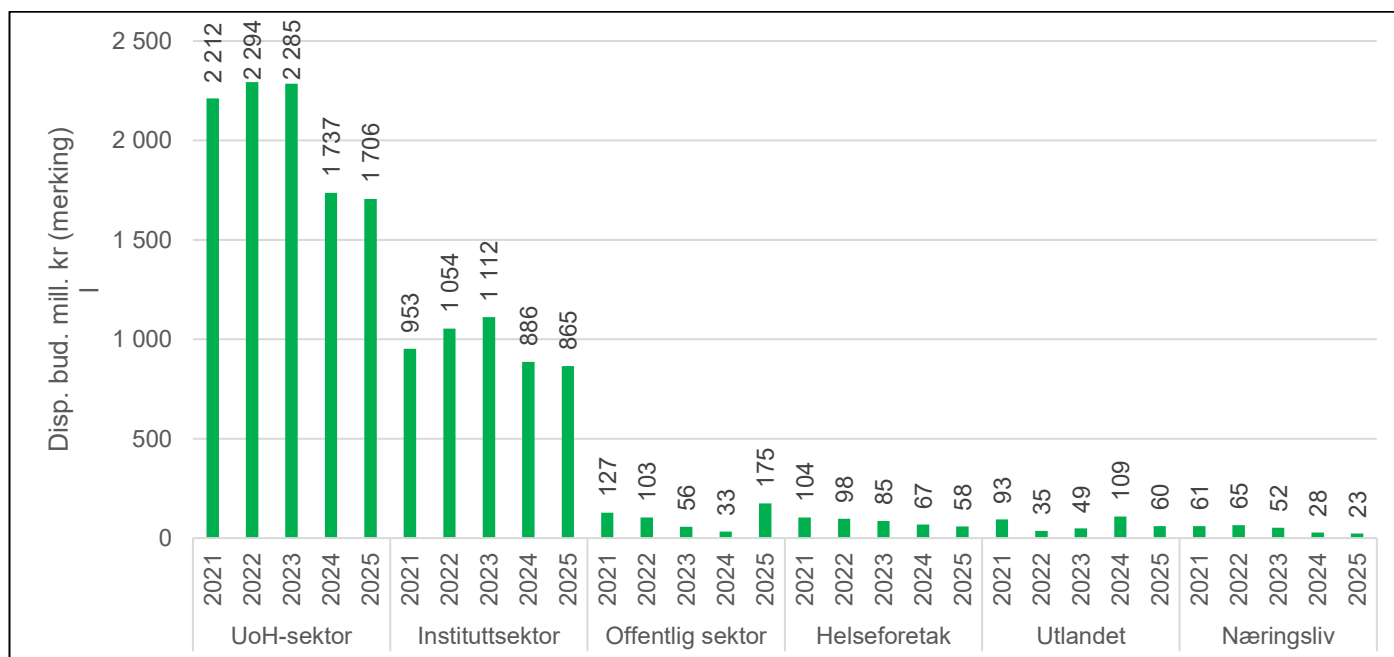
Figur 5. Prosentvis fordeling på forskningsart i den Forskningsråds-finansierte delen porteføljen for Banebrytende forskning i perioden 2021-2025. (Kilde Forskningsrådet)

Figur 6 viser utviklingen av den Forskningsråds-finansierte porteføljen for banebrytende forskning i perioden 2021-2025 fordelt på fagområder. Figuren viser at matematikk og naturvitenskap utgjør den største andelen av porteføljen fulgt av teknologi. Vi ser også at det er en nedgang på alle fagområder i 2025 sammenlignet med perioden 2021-2023.

Figur 6. Økonomisk omfang av den Forskningsråds-finansierte porteføljen for Banebrytende forskning fordelt på fagområder i perioden 2021-2025. Mill. kroner. (Kilde Forskningsrådet)

Figur 7 viser utviklingen av den Forskningsråds-finansierte porteføljen for banebrytende forskning i perioden 2021-2025 fordelt på utførende sektor. Figuren viser at UH-sektor er den klart største utførende sektor i porteføljen fulgt av instituttsektor.

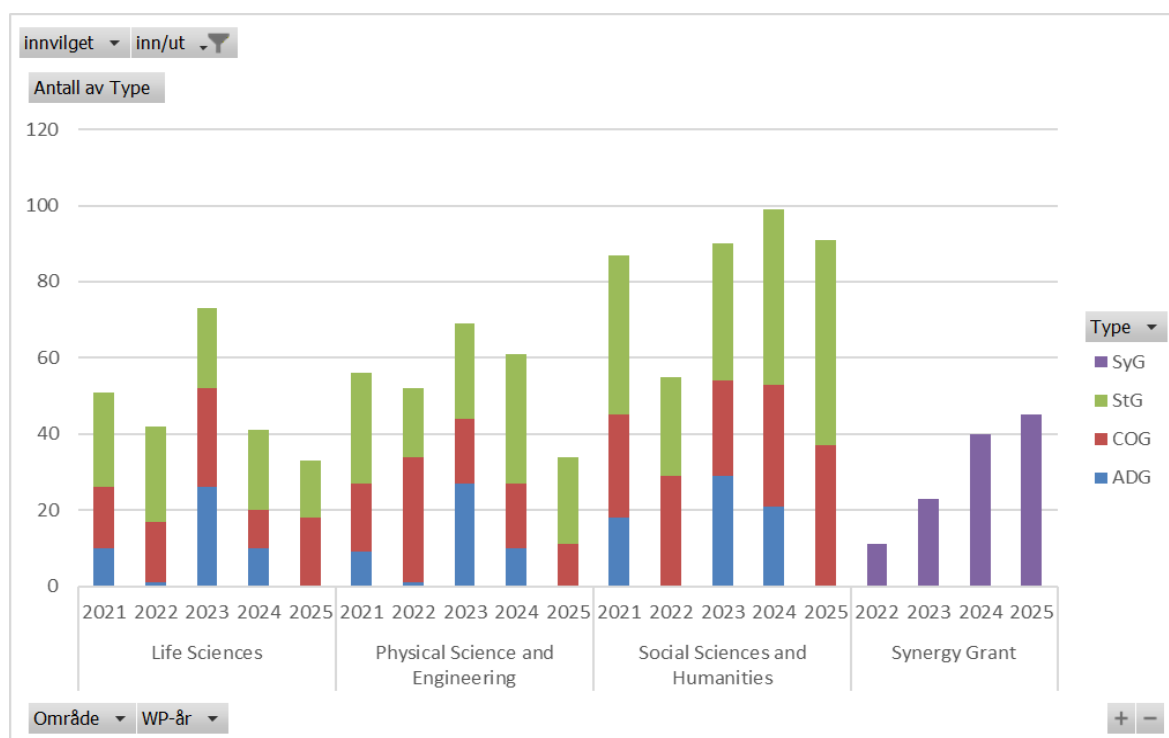

Figur 7. Økonomisk omfang av den Forskningsråds-finansierte porteføljen for Banebrytende forskning fordelt på utførende sektor i perioden 2021-2025. Mill. kroner. (Kilde Forskningsrådet)

EU

EU's forskningsprogrammer Horisont 2020 og Horisont Europa har vært viktige finansierer av norsk forskning inklusive den banebrytende forskningen. Spesielt er søyle 1 som bl.a. inneholder ERC, viktig for denne type forskning. Figur 7 viser antall søknader til ERCs utlysninger av Starting Grant, Consolidator Grant, Advanced Grant og Synergy Grant i arbeidsprogrammene for 2021-2025 (unntatt Advanced grant 2025). Figuren viser at det er en økning i antallet søknader til ERC fra norske fagmiljøer selv om det kan variere noe fra år til år for de enkelte søknadstypene.

Figur 8. Antall søknader til ERC fra norske forskere pr. fagområde og pr. søknadstype i ERC for perioden 2021-2025, unntatt Advanced grant 2025. (Kilde Forskningsrådet og ERC.)

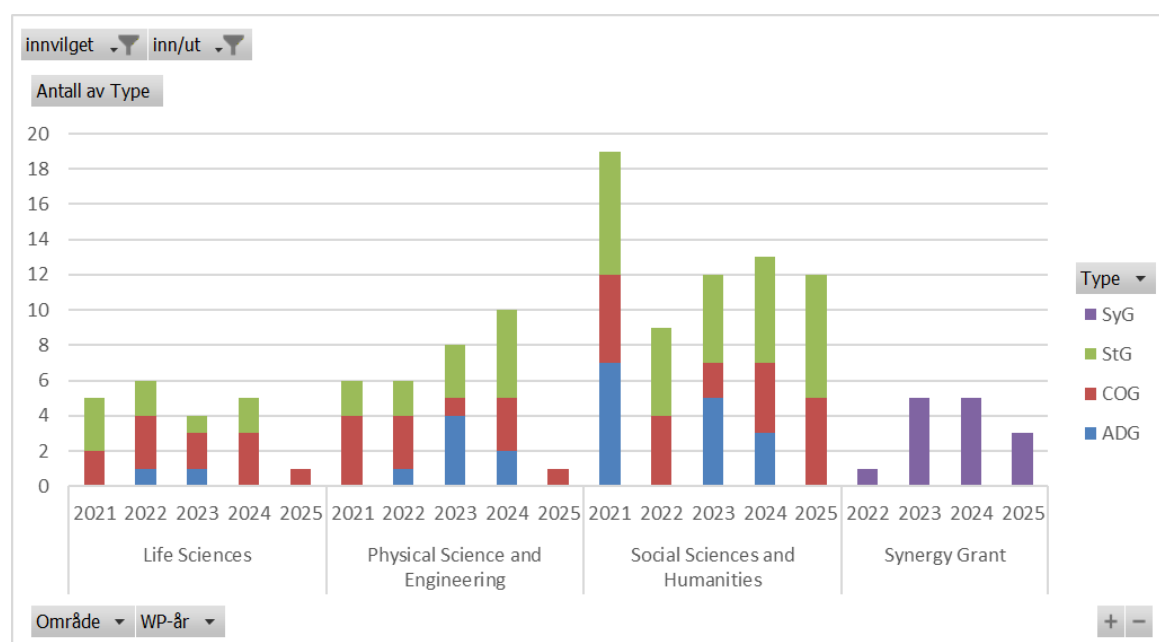
Norsk returandel i ERC i Horisont Europa var per oktober 2025 på 2,5 prosent, mot 2,1 prosent per desember 2022. Den økende suksessen i ERC er et resultat av et langsiktig og fokusert arbeid både ved institusjonene og i Forskningsrådet. I perioden 2021-2025 ble det sendt inn 1118 søknader fordelt på 16 utlysninger av individuelle grants. 118 prosjekt har fått støtte etter at 14 av utlysningene er ferdigbehandlet. Dette er en økning i antall Starting, Consolidator og Advanced grants på over 80 prosent i forhold til samme tidspunkt i Horisont 2020⁷.

ERC behandler søknadene i to trinn. I de fleste individuelle utlysningene i Horisont Europa har det vært færre norske søknader enn snittet som går videre til trinn to og færre som får beste karakter. I Starting og Consolidator utlysningene i 2024 var likevel norske søknader bedre enn snittet både når det gjaldt prosentdel med beste karakter, prosentdel til andre trinn og del av dårligste karakter i trinn en.

⁷ Horisont 2020 var EUs forskningsprogram i perioden 2014 til 2020, og Horisont Europa strekker seg fra 2021 til 2027.

Figur 9 viser antall innvilgede søknader til ERC i samme periode, med unntak av Advanced grant resultatene for 2025 som ikke foreligger enda. Her varierer det igjen noe fra år til år, men vi kan merke oss at humaniora og samfunnsvitenskap (HUMSAM)-fagene gjør det meget bra. Matematikk, naturfag og teknologi (MNT)-fagene har hatt en positiv utvikling frem til 2024, mens det for Livsvitenskap har vært jevne resultater de fire første årene. I 2025 er det bare tildelt ett Consolidator grant innen hvert av områdene livsvitenskap og MNT, og ingen Starting grants, mens HUMSAM-fagene fikk flere tildelinger fra Starting og Consolidator grants enn i 2024. Noe kan skyldes naturlige variasjoner i små tall, en annen årsak kan være økning i det totale søknadstallet uten at ERCs budsjetter har økt tilsvarende. Fra 2024 til 2025 økte antall Starting grant søknader med 30 prosent og 36 prosent for Consolidator grant. I 2025 var det ni norske Starting og Consolidator grant søknader som fikk topp karakter, men ikke midler fra ERC. Av disse var fire innen Livsvitenskap, to innen MNT og tre innen HUMSAM.

Figur 9. Antall innvilgede søknader til ERC fra norske institusjoner i perioden 2021-2025, unntatt Advanced grant 2025. (Kilde ERC og Forskningsrådet.)

Vitenskapelige publikasjoner

Hovedmålet med all forskning er å frembringe ny kunnskap. En viktig del av denne prosessen er formidlingen av kunnskapen til det vitenskapelige samfunnet gjennom publikasjoner. Publisering kan dermed betraktes som en indirekte indikator på produksjonen av ny kunnskap. Mens antallet publikasjoner reflekterer omfanget av den vitenskapelige produksjonen i ulike fagområder, kan siteringer si noe om forskningens innflytelse og relevans.

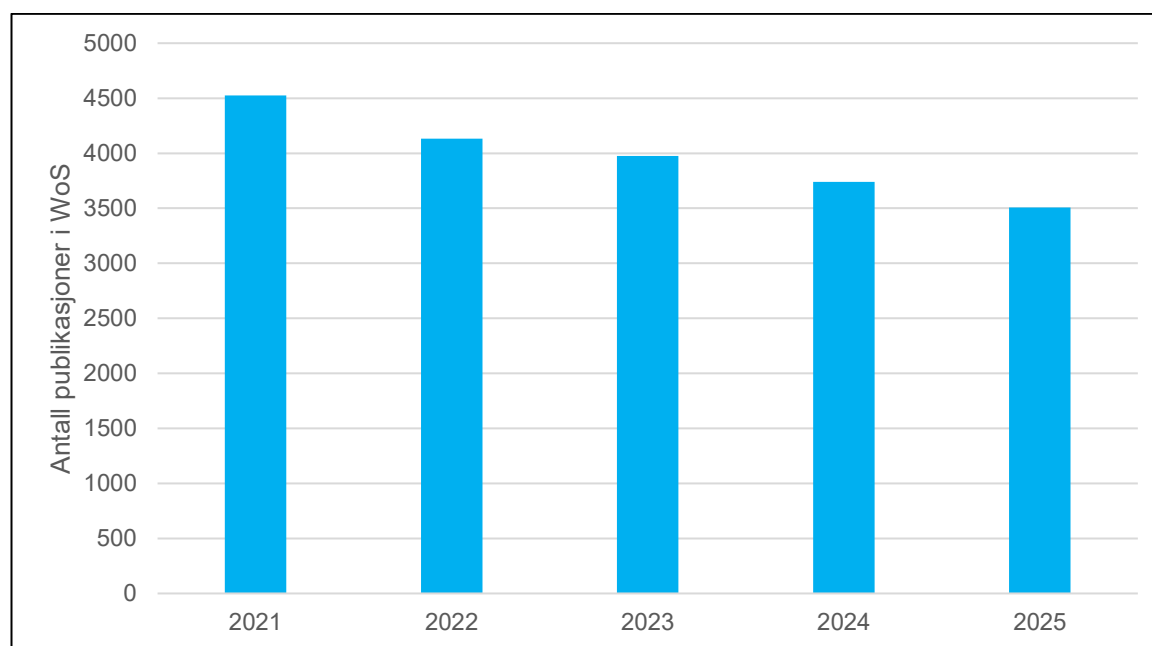
Institusjonene i universitets- og høgskolesektoren, helseforetakene og de fleste instituttene i instituttsektoren registrerer sine publikasjoner i Nasjonalt Vitenarkiv (NVA)⁸. Forskerne ved disse institusjonene er selv ansvarlige for å sørge for at publikasjonene de er forfatter/

⁸ <https://sikt.no/tjenester/nasjonalt-vitenarkiv-nva>
 Dette arkivet erstatter den tidligere Cristin databasen.

medforfatter på, er registrert i NVA. Når publikasjonen kan knyttes til forskning finansiert av Forskningsrådet skal prosjektnummeret (prosjektets nummer i Forskningsrådet) registreres på publikasjonen.

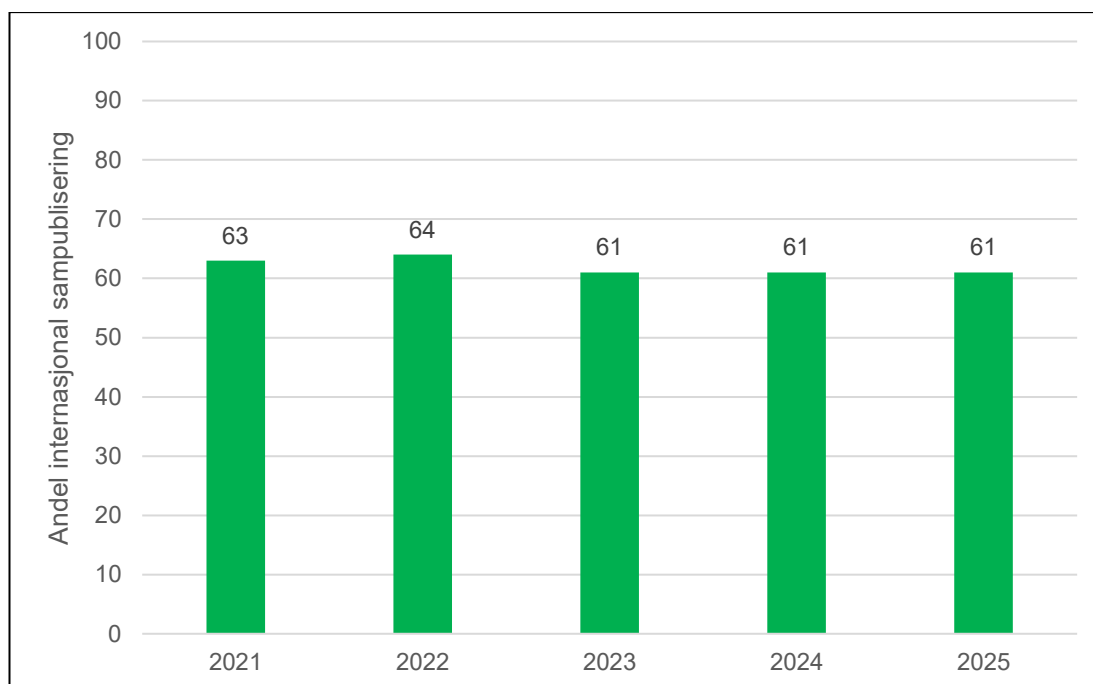
Figur 10 viser antall publikasjoner fra prosjekter i den totale porteføljen for banebrytende forskning som er registrert i den globale publiseringsbasen Web of Science (WoS)⁹ i perioden 2021-2025. Merk at dekningsgraden for hvilke publikasjoner som er registrert i WoS, varierer mellom fagområdene. Det er en relativt god dekning innenfor MNT-fagene og medisin- og helsefag. Dekningen innenfor samfunnsvitenskap og spesielt humaniora-fagene er dårligere. WoS har også en bedre dekning av tidsskriftsartikler enn av monografier. Videre er publikasjoner skrevet på engelsk bedre dekket enn publikasjoner skrevet på andre språk. Tallene viser en jevn nedgang i antallet publikasjoner som er registrert i WoS, i perioden. Det er vanskelig å si hva dette skyldes, men det er grunn til å følge utviklingen nøye i tiden framover.

Figur 10 viser antall publikasjoner fra prosjekter i den totale porteføljen for banebrytende forskning som er registrert i Web of Science i perioden 2021-2025. (Kilde WoS)

Figur 11 viser andelen i % av publikasjoner (registrert i WoS) fra prosjekter i porteføljen som har hatt internasjonal sampublisering i perioden 2021-2025. Vi ser at andelen er varierende svært lite i perioden.

⁹ <https://clarivate.com/academia-government/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-referencing/web-of-science/>

Figur 11. Andelen i % av publikasjonene fra prosjekter i porteføljen for banebrytende forskning som har hatt internasjonal sampublisering i perioden 2021-2025. (Kilde WoS)

Siteringer

Siteringer er et mye benyttet mål på vitenskapelig gjennomslag. Det er imidlertid viktig å understreke at siteringer ikke sier noe direkte om den vitenskapelige kvaliteten på en publikasjon. Man kan skille mellom flere aspekter av vitenskapelig kvalitet, slik som soliditet, originalitet og vitenskapelig relevans. I den bibliometriske litteraturen er det enighet om at siteringer er et godt mål for vitenskapelig relevans, men at det ikke finnes noen direkte korrelasjon med andre aspekter av vitenskapelig kvalitet. Det er vanlig å anta at artikler blir mer eller mindre sitert ut fra hvor stor eller liten innflytelse de får på videre forskning. Siteringer blir derfor ofte benyttet som indikator for vitenskapelig innflytelse.

Siteringsindikatorer finnes ikke i NVA. Siteringsdataene som presenteres i denne porteføljeanalysen, er hentet fra WoS.

Det er vanlig å bruke størrelsesuavhengige mål som siteringsindeks normalisert for år, publiseringstype og fagområde, hvor verdensgjennomsnittet er 1. *Normalisert siteringsindeks* er basert på antall siteringer/forventet antall siteringer for samme type dokumenter, fagfelt og publikasjonsår. Verdensgjennomsnittet er 1.

De fleste publikasjoner blir sitert lite eller ikke sitert i det hele tatt, mens noen få oppnår et høyt antall siteringer. Høyt siterte artikler brukes gjerne som indikator på «toppforskning» («scientific excellence»). *Andel publikasjoner blant topp 10 % siterte* i sitt fagfelt i samme publikasjonsår er en indikator på slik «toppforskning».

Tabell 1 viser normalisert siteringsindeks og andel av publikasjonene blant topp 10% mest siterte for hele porteføljen for banebrytende forskning, andelen av porteføljen finansiert av Porteføljestyret for Banebrytende forskning og andelen finansiert av andre porteføljestyrer.

Tabell 1. Normalisert siteringsindeks og Andel publikasjoner blant topp 10 % siterte i perioden 2021-2025 for porteføljen for banebrytende forskning. (Kilde WoS)

	Hele porteføljen for banebrytende forskning	Delen av porteføljen finansiert av porteføljestyret	Delen av porteføljen finansiert av andre porteføljestyrer
Normalisert siteringsindeks	1,32	1,39	1,26
Andel blant topp10% siterte	13%	14%	12%

Samlet normalisert siteringsindeks for hele porteføljen for banebrytende forskning er 1,32 som er betydelig høyere enn verdensgjennomsnittet som er 1. Vi ser også at normalisert siteringsindeks for andelen av porteføljen finansiert av porteføljestyret er høyere (1,39) noe vi ville forvente gitt innretningen av utlysningene i regi av porteføljestyret.

Samlet for alle fagområdene er 13% av de vitenskapelige artiklene fra prosjekter i porteføljen (registrert i WoS) blant de 10% mest siterte innenfor sitt fagområde i perioden 2021-2025. Andelen er noen høyere (14%) for den delen av porteføljen som er finansiert av porteføljestyret.

Siteringer i policy-dokumenter

Siteringer av forskningsartikler i policy-dokumenter og patenter kan gi informasjon om hvorvidt forskning finansiert av Forskningsrådet er relevant for henholdsvis politikkutvikling og forretningsutvikling i næringslivet. Forskningsrådet har inngått en avtale med Overton¹⁰ for å få en oversikt over siteringer i policy-dokumenter av forskningen finansiert av Forskningsrådet.

Overton samler siteringer av forskningspublikasjoner i policydokumenter fra 193 land. I databasen ligger det 22 millioner policy-dokumenter fra nesten 3000 ulike kilder. Flest policydokumenter kommer fra USA (9,6 millioner), etterfulgt av mellomstatlige organisasjoner (2,7 millioner), Spania (1,5 millioner) og Japan og Storbritannia (begge på 1,1 millioner). Norge er per 22. april 2026 kilde til 53000 policy-dokumenter, hvor de største kildene er regjeringa.no (30 000 pdf-er), Oslo kommune (16000 pdf-er) og Folkehelseinstituttet (4000 pdf-er). Hvert policy-dokument kan ha flere pdf-dokumenter knyttet til seg.

Av de norske policy-dokumentene kommer 14 000 fra organisasjoner som er klassifisert som tenketanker i Overton. Her inngår blant annet Fafo, TØI, SINTEF, NIFU og PRIO. For å unngå potensielle problemer med selv-siteringer fra forskere ved disse institusjonene, er policy-siteringer fra tenketanker ekskludert fra hele analysen.

Overton har gjort en analyse av alle Forskningsråds-finansierte publikasjoner¹¹ i perioden 2015-2024 fra prosjekter som har hatt oppstart i 2015 eller senere. Av totalt 2888 prosjekter i porteføljen for Banebrytende forskning har 1053 (36%) norske policy-siteringer. Totalt inngår 25581 publikasjoner med DOI nummer fra disse prosjektene. Av disse har 3288 (13%)

¹⁰ <https://www.overton.io/>

¹¹ Analysen er begrenset til vitenskapelige artikler og vitenskapelige oversiktsartikler med DOI nummer.

siteringer i norske policy-dokumenter. Prosjektet med flest siteringer er et Senter for fremragende forskning (SFF).¹²

Analysen viser at porteføljen for banebrytende forskning gir betydelige bidrag til offentlig policy-utvikling i Norge.

Andre resultatindikatorer

Tabell 3 viser resultater rapportert inn i 2025 av prosjektene som er 100% merket med banebrytende forskning i Forskningsrådets merkesystem. Spesielt for indikatorene «Inngåtte lisensieringskontrakter» og «Ferdigstilte nye/forbedrede metoder/modeller/prototyper» er det rapportert inn tall som tyder på at forskningen i prosjektene i porteføljen også bidrar til næringsutvikling.

Tabell 2. resultater rapportert inn i 2025 av prosjektene som er 100% merket med banebrytende forskning i Forskningsrådets merkesystem. (Kilde Forskningsrådet)

Resultatindikator	2025
Bedrifter i prosjektet som har innført nye/forbedrede arbeidsprosesser/forretningsmodeller	2
Bedrifter som har innført nye/forbedrede metoder/teknologi	3
Bedrifter utenfor prosjektet som har innført nye/forbedrede metoder/modeller/teknologi	8
Ferdigstilte nye/forbedrede produkter	4
Ferdigstilte nye/forbedrede prosesser	5
Ferdigstilte nye/forbedrede tjenester	3
Inngåtte lisensieringskontrakter (eks. brukerlisenser for programvare)	108
Søkte patenter (samme patent søkt i flere land regnes som 1 patent)	3
Nye foretak som følge av prosjektet	5
Nye forretningsområder i eksisterende bedrifter som følge av prosjektet	4
Ferdigstilte nye/forbedrede metoder/modeller/prototyper	43

¹² [Centre for Fertility and Health](https://www.fertilityandhealth.com/)

3. Vurdering av måloppnåelse

I porteføljeplan for Banebrytende forskning er det satt følgende mål for porteføljen:

Mål 1: Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer

Mål 2: Forskningsmiljøene innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende forskning som bidrar til å flytte forskningsfronten

Mål 3: Kunnskap, funn og resultater fra banebrytende forskning skal deles og tas i bruk

3.1 Mål 1: Flere verdensledende forskningsmiljøer

Mål 1: Porteføljen skal bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer

Nedgangen i antall vitenskapelige publikasjoner fra prosjekter i porteføljen i perioden 2021-2025 gir grunn til bekymring. Nedgangen kan tolkes som en nedgang i total vitenskapelig produksjon fra prosjekter i porteføljen. Den ser så langt ikke ut til å påvirke måloppnåelsen, men kan på sikt føre til dårligere måloppnåelse.

Vitenskapelige artikler fra prosjekter i porteføljen har en samlet normalisert siteringsindeks på 1,32 hvor verdensgjennomsnittet er 1. Dette er et relativt høyt siteringsnivå som er akseptabelt for porteføljen.

Andelen vitenskapelige artikler fra prosjekter i porteføljen som er blant de 10% mest siterte innenfor sine fagområder, må sies å være god. Dette gir en indikasjon på at vitenskapelige artikler fra prosjekter i porteføljen har et godt gjennomslag internasjonalt.

Antall innvilgede søknader til ERC har totalt sett hatt en positiv utvikling i perioden 2021-2025. Imidlertid kan tallene for 2025 antyde en viss nedgang. Her foreligger ikke tall for Advanced grant ennå, men det er grunn til å følge situasjonen nøye framover.

Totalt sett vurderes måloppnåelsen for mål 1 likevel som god.

3.2 Mål 2: Grunnleggende forskning som flytter forskningsfronten

Mål 2: Forskningsmiljøene innenfor porteføljen utfører langsiktig, grunnleggende forskning som bidrar til å flytte forskningsfronten

Måloppnåelsen for mål 2 er knyttet til de samme indikatorene som for mål 1 og vurderingene som er gjort der er også gjeldende her.

Hovedkonklusjonen fra de 4 fagevalueringene som er gjennomført, er at det er mange forskningsgrupper i Norge som holder høyt nivå, men at det også er forskningsgrupper med utfordringer. Tilstanden er mest utfordrende innenfor faget kjemi hvor situasjonen er beskrevet som lite tilfredsstillende, til tross for at det finnes sterke fagmiljøer på enkelte delområder innen kjemi.

Totalt sett vurderes måloppnåelsen for mål 2 som god med forbehold om situasjonen innenfor deler av kjemi.

3.3 Mål 3: Kunnskap, funn og resultater deles og tas i bruk

Mål 3: Kunnskap, funn og resultater fra banebrytende forskning skal deles og tas i bruk

Oversikten over siteringer i policy-dokumenter og resultatindikatorene viser at resultater fra den banebrytende forskningen både deles og tas i bruk. Spesielt interessant er det at SFF-prosjekter ser ut til å være de mest siterte prosjektene i offentlige policy-dokumenter.

Måloppnåelsen for mål 3 anses totalt sett som god.

4. Oppsummering og anbefalinger

Publikasjoner og siteringer som er diskutert i kapittel 2 og 3, er i stor grad resultater av investeringer gjort før Porteføljestyret for Banebrytende forskning ble etablert. Selv om både FRIPRO- og SFF-ordningene har eksistert en stund, har spesielt FRIPRO vært gjennom store endringer de siste årene. Spesielt overgangen fra faste søknadsfrister til løpende søknadsbehandling og innføringen av karantene, påvirker effekten av ordningene som er en del av FRIPRO (internasjonal mobilitet, tidlig karriere og erfarne forskere).

Porteføljestyrets tiltak for å understøtte den banebrytende forskningen og for nå å målene beskrevet i porteføljeplanen¹³ ble styrket gjennom en ekstra tildeling fra Forskningsrådets styre for 2026. I behandlingen av den reviderte investeringsplanen for 2026 besluttet porteføljestyret å styrke utlysningene i FRIPRO samt de nye utlysningene introdusert i 2025 (toppforskere, radikale forskningsideer i tidlig karriere, kvalifiserte ERC-søknader, ta banebrytende forskning i bruk). Disse utlysningene representerer prioriteringer og tiltak porteføljestyret har definert i porteføljeplanen. Under er en liste over alle utlysninger i regi av Porteføljestyret for Banebrytende forskning med referanse til prioritering og tiltak i porteføljeplanen. Eks. P1a refererer til porteføljeplanens prioritering 1, tiltak a.)

- SFF (P1a)
- Erfarne forskere (P1b)
- Toppforskere (P1f)
- Kvalifiserte ERC-søknader (P1h)
- Radikale forskningsideer (P2a)

¹³ <https://www.forskningsradet.no/siteassets/portefoljer/banebrytende-forskning/portefoljeplan-for-banebrytende-forskning.pdf>

- Tidlig karriere (P4a)
- Internasjonal mobilitet (P4b)
- Ta banebrytende forskning i bruk-Kommersialisering-Verifisering (P5d)
- Ta banebrytende forskning i bruk-Kommersialisering-Kvalifisering (P5d)
- Fellesutlysninger humaniora (P6b)
- HERA (Internasjonalt samarbeid) (P3a, P6b)

Med de nye utlysningene introdusert i 2025 har porteføljestyret utlysninger knyttet til alle de økonomiske tiltakene i porteføljepånen. Dette er viktig fordi porteføljepånen prioriteringer og tiltak viser hvordan porteføljestyret ønsker å nå porteføljepånen mål. Merk at porteføljepånen mål er direkte knyttet til målene i Forskningsrådets strategi. Måloppnåelse i Forskningsrådets strategi er dermed direkte koblet til måloppnåelse av porteføljepånen mål.

Videre framover anbefales det at de tiltak som er iverksatt, opprettholdes og i noen tilfeller styrkes, før det etableres nye satsinger. Eventuelle nye satsinger bør innrettes mot å følge opp de fire fagevalueringene som nettopp er gjennomført.